Република Северна Македонија

Министерство за финансии

Архивски број: 08-6695/1
Датум: 13-06-2025 година

До: ____________________

Предмет: Доставување на Буџетски циркулар за 2026 година

Почитувани,

Министерството за финансии до буџетските корисници на Централната власт и фондовите доставува инструкции во форма на Буџетски циркулар заради доставување на барање за изготвување на Предлог Буџетот на Република Северна Македонија за 2026 година. Врз основа на доставените Буџетски барања од буџетските корисници, Министерството за финансии ќе пристапи кон подготовка на Предлог Буџетот на Република Северна Македонија за 2026 година.

При подготовка на буџетските барања за 2026 година, буџетските корисници треба да ги почитуваат начелата на економичност и рационалност во трошењето на буџетските средства и спроведување на дисциплинирана буџетска потрошувачка во насока на рестриктивна и ригорозна контрола на помалку продуктивните трошоци и нивно сведување на минимум. Преку рационализација и оптимизација на работните процеси и воспоставување на соодветни механизми на контрола, буџетските корисници треба да направат соодветна консолидација на трошоците за стоки и услуги, првенствено со остварени заштеди во делот на режиските трошоци, патните расходи, договорните услуги, трошоците за репрезентација и сл. Буџетските корисници кои остваруваат приходи од самофинансирачки активности треба да достават буџетско барање во кое своите законски надлежности и обврски ќе ги планираат за финансирање од сопствените сметки согласно расположливото салдо и очекуваните приливи во текот на 2026 година, при што истовремено ќе го намалат барањето за одобрување на средства на буџетската сметка.

При подготовка на буџетските барања за 2026 година, расходите треба да бидат во функција на остварување на стратешките приоритети, забрзување на економскиот раст, спроведување на започнатите реформски активности, продолжување на интегративните процеси на Република Северна Македонија во ЕУ и исполнување на обврските кои произлегуваат од членството во НАТО.

Министерство за финансиина/ Ministria e Financavee
Република Северна Македонија/ Republikës së Maqedonisë së Veriut
Ул. „Даме Груев" бр. 12, Скопје
"Dame Gruev" nr. 12, Shkup
+389 2 3255602
www.finance.gov.mk
МФРСМ. Ф.8.5/13-5/
MFRMV. F.8.5/13-5
издание 3 / botimi 3
MQS Partner of Quality Austria

Буџетските корисници треба да ги имаат во предвид и основните приоритети на среднорочната фискална политика кои се во насока на подобрување на макроекономската стабилност и поддршка на економската активност преку постепена фискална консолидација, подобрување на управувањето со јавните финансии и одржување на високо ниво на капитални расходи.

Покрај определбата за фискална консолидација и буџетски заштеди, ќе продолжи поддршката на економијата со инвестиции во инфраструктурни проекти, со што ќе се создадат услови за раст на бизнисите и создавање на нови работни места, редизајнирање на структурата на јавните финансии преку зголемено учество на капиталните расходи за постигнување на планираниот економски раст, намалување на сивата економија и поголема наплата на средства во буџетот, како и зајакнување на процесот на транспарентност и отчетност на јавните финансии, со што ќе се унапреди ефикасноста на буџетските расходи.

Активната и одговорна фискална политика ќе биде во функција на економскиот раст, при умерено и одржливо ниво на дефицит и задолженост и спроведување на рестриктивна буџетска потрошувачка согласно реалните можности на страната на приходите.

Како и претходните години, буџетските барања за 2026 година ќе се пополнуваат електронски, преку апликацијата Е-циркулар, достапна на следниот линк: https://ecirkular.finance.gov.mk/. Буџетските барања се доставуваат до Министерството за финансии на два начина: во електронска форма преку апликацијата Е-циркулар и во печатена форма, со потпис на раководното лице и печат на институцијата. Во печатена форма се доставуваат и дополнителните обрасци, креирани во Excel формат и внесени во апликацијата Е-циркулар. Подетални инструкции за начинот на пополнување и доставување на буџетските барања се дадени во Насоките за подготовка на Предлог буџетската пресметка за 2026 година.

Согласно член 20-б од Законот за вработените во јавниот сектор, буџетските корисници од прва линија се должни заедно со предлогот на буџетското барање да го достават на согласност и предлог Годишниот план за вработување за 2026 година кој треба да биде изготвен во согласност со политиката за рестриктивна контрола на новите вработувања и оптимизација на бројот на вработени во институциите од јавниот сектор.

Предлогот на буџетското барање, заедно со предлог Годишниот план за вработување за 2026 година, Стратешкиот план и соодветно текстуално и аргументирано образложение за висината на бараните средства, потребно е да го доставите писмено и електронски, до Министерството за финансии-Сектор за буџет и фондови, најдоцна до 1 септември 2025 година. Стратешкиот план кој е

Министерство за финансиина/ Ministria e Financavee
Република Северна Македонија/ Republikës së Maqedonisë së Veriut
Ул. „Даме Груев" бр. 12, Скопје
"Dame Gruev" nr. 12, Shkup
+389 2 3255602
www.finance.gov.mk
МФРСМ. Ф.8.5/13-5/
MFRMV. F.8.5/13-5
издание 3 / botimi 3

составен дел на буџетското барање треба да содржи квантифицирани програми, активности, цели и приоритети, усогласени со буџетското барање.

За буџетските корисници на централната власт и фондовите кои буџетското барање нема да го достават во наведениот рок или пак достават некомплетно буџетско барање кое не содржи стратешки план, Министерството за финансии во нивно име ќе изготви предлог на буџет.

По приемот на пополнетите обрасци, дополнително ќе бидете известени за усогласувањето на Вашето предлог буџетско барање за 2026 година.

Со почит,

Министер за финансии
м-р Гордана Димитриеска - Кочоска

ПРИЛОГ:
Насоки за подготовка на Предлог буџетската пресметка за 2026 година
Максимални износи на одобрени средства

Изготвил: Тоше Пановски
Одобрил: Floreta Hasani
Аница Иваноска – Стрезовски/Тања Трипунова
Проверил: Јасмина Вукиќевиќ
Согласен: д-р Андриана Матлиоска

Министерство за финансиина/ Ministria e Financavee
Република Северна Македонија/ Republikës së Maqedonisë së Veriut
Ул. „Даме Груев" бр. 12, Скопје
"Dame Gruev" nr. 12, Shkup
+389 2 3255602
www.finance.gov.mk
МФРСМ. Ф.8.5/13-5/
MFRMV. F.8.5/13-5
издание 3 / botimi 3

Република Северна Македонија

Министерство за финансии

НАСОКИ ЗА ПОДГОТОВКА НА ПРЕДЛОГ БУЏЕТСКАТА ПРЕСМЕТКА ЗА 2026 ГОДИНА

Скопје, јуни 2025 година

Министерство за финансиина/ Ministria e Financavee
Република Северна Македонија/ Republikës së Maqedonisë së Veriut
Ул. „Даме Груев" бр. 12, Скопје
"Dame Gruev" nr. 12, Shkup
+389 2 3255602
www.finance.gov.mk
МФРСМ. Ф.8.5/13-5/
MFRMV. F.8.5/13-5
издание 3 / botimi 3

ВОВЕД

Министерството за финансии до буџетските корисници на Централната власт и фондовите доставува инструкции во форма на Буџетски циркулар заради доставување на барање за изготвување на Предлог буџетот (во натамошниот текст Циркулар). Во Циркуларот се содржани насоките за подготвување на предлог буџетските барања и упатствата за едноставно и правилно пополнување на барањето и обрасците. Врз основа на доставеното буџетско барање и пополнетите обрасци од буџетските корисници, Министерството за финансии ќе пристапи кон подготовка на Предлог Буџетот на Република Северна Македонија за 2026 година.

При подготовка на буџетските барања за 2026 година, буџетските корисници треба да ги почитуваат начелата на економичност и рационалност во трошењето на буџетските средства и спроведување на дисциплинирана буџетска потрошувачка во насока на рестриктивна и ригорозна контрола на помалку продуктивните трошоци и нивно сведување на минимум. Преку рационализација и оптимизација на работните процеси и воспоставување на соодветни механизми на контрола, буџетските корисници треба да направат соодветна консолидација на трошоците за стоки и услуги, првенствено со остварени заштеди во делот на режиските трошоци, патните расходи, договорните услуги, трошоците за репрезентација и сл. Буџетските корисници кои остваруваат приходи од самофинансирачки активности треба да достават буџетско барање во кое своите законски надлежности и обврски ќе ги планираат за финансирање од сопствените сметки согласно расположливото салдо и очекуваните приливи во текот на 2026 година, при што истовремено ќе го намалат барањето за одобрување на средства на буџетската сметка.

При подготовка на буџетските барања за 2026 година, расходите треба да бидат во функција на остварување на стратешките приоритети, забрзување на економскиот раст, спроведување на започнатите реформски активности, продолжување на интегративните процеси на Република Северна Македонија во ЕУ и исполнување на обврските кои произлегуваат од членството во НАТО.

Буџетските корисници треба да ги имаат во предвид и основните приоритети на среднорочната фискална политика кои се во насока на подобрување на макроекономската стабилност и поддршка на економската активност преку постепена фискална консолидација, подобрување на управувањето со јавните финансии и одржување на високо ниво на капитални расходи.

Покрај определбата за фискална консолидација и буџетски заштеди, ќе продолжи поддршката на економијата со инвестиции во инфраструктурни проекти, со што ќе се создадат услови за раст на бизнисите и создавање на нови работни места, редизајнирање на структурата на јавните финансии преку

зголемено учество на капиталните расходи за постигнување на планираниот економски раст, намалување на сивата економија и поголема наплата на средства во буџетот, како и зајакнување на процесот на транспарентност и отчетност на јавните финансии, со што ќе се унапреди ефикасноста на буџетските расходи.
Активната и одговорна фискална политика ќе биде во функција на економскиот раст, при умерено и одржливо ниво на дефицит и задолженост и спроведување на рестриктивна буџетска потрошувачка согласно реалните можности на страната на приходите.

Раководителите на буџетските корисници се обврзани предлогот на буџетско барање да го достават до Министерството за финансии најдоцна до 1 септември 2025 година. За буџетските корисници кои не доставиле буџетско барање во предвидениот рок, Министерството за финансии во нивно име ќе изготви предлог на буџет.
Согласно член 20-б од Законот за вработените во јавниот сектор, буџетските корисници од прва линија се должни заедно со предлогот на буџетското барање да го достават на согласност и предлог Годишниот план за вработување за 2026 година кој треба да биде изготвен во согласност со политиката за стриктна контрола на новите вработувања и оптимизација на бројот на вработени во институциите од јавниот сектор.
Кон буџетското барање задолжително треба да се приложи Годишниот план за вработување за 2026 година, Стратешкиот план и текстуално аргументирано образложение за износот на бараните средства.

МАКРОЕКОНОМСКИ ПРОЕКЦИИ

Стратешките инвестиции во инфраструктурата и енергетиката, финансиската поддршка на инвестициската активност на домашните производни компании за зголемување на иновативноста, конкурентноста и продуктивноста, реформите во деловното опкружување и даночната политика, како и растот на извозот се основни претпоставки за макроекономското сценарио на среден рок, кои во услови на очекувано стабилизирање на геополитичките и трговски тензии се очекува да придонесат кон постепено забрзување на економскиот раст.

Согласно основното макроекономско сценарио, во 2025 година се очекува забрзување на економската активност со проектиран раст од 3,7% и понатамошно интензивирање на активноста со просечен раст од 4,7%. на среден рок.

Бруто-инвестициите се очекува да имаат главна улога во придвижувањето на економската активност и во нејзиното постепено интензивирање на среден рок. При ограничувачки фактори кои произлегуваат од глобалното опкружување, најголем придонес кон растот во 2025 година се очекува да имаат бруто инвестициите со раст од 8,6%, пред се како резултат на интензивирањето на реализацијата на големите инфраструктурни проекти финансирани од државата (коридор 8 и 10 и железничката инфраструктура). На среден рок инвестициите се очекува да растат со просечна стапка од 7,8%, во услови на високо ниво на предвидени капитални инвестиции во Буџетот за обезбедување на квалитетна инфраструктура која ќе ја зголеми конкурентноста и развојот на деловните субјекти, како и привлекување на нови странски инвестиции.

Извозната активност се очекува умерено да закрепне и да забележи раст од 2,2% во 2025 година. На среден рок, во услови на очекувано стабилизирање на растот на надворешната побарувачка и зголемување на извозниот потенцијал во земјата и приливот на странски инвестиции, извозот се очекува да има солиден придонес врз економскиот раст, односно е предвидено да забележи просечен годишен раст од 5,8%.

Во услови на умерен раст на извозната активност и раст на домашната побарувачка, реалниот раст на увозот на стоки и услуги е проектиран на 3,3% за 2025 година. Во наредниот среднорочен период се предвидува одредено стабилизирање на увозната побарувачка, односно просечен годишен раст на увозот на стоки и услуги од 4,8%.

Приватната потрошувачка се очекува да забележи реален раст од 2,6% во 2025 година, во услови на натамошен реален раст на платите и вработеноста, раст на кредитирањето, одржување на солидно ниво на приватни трансфери и раст на пензиите. Очекувањата за натамошно подобрување на состојбата на пазарот на работна сила и раст на расположливиот доход на домаќинствата ќе придонесе за постигнување на просечен годишен раст од 2,9%.

Растот на јавната потрошувачка во 2025 година е проектиран на 2,9%, главно како резултат на ефектите од зголемувањето на платите во одделни сектори во јавната администрација и усогласувањето со минималната плата во месец март. На среден рок се очекува просечен раст на јавната потрошувачка од околу 1% годишно, што е во линија со напорите за намалување на непродуктивните буџетски расходи, подобрено управување со јавните финансии и спроведување на процес на фискална консолидација.

Зголемената економска активност во 2025 година се очекува позитивно да се одрази врз вработеноста со очекуван раст на бројот на вработени од 1,6%, а на среден рок вработеноста е предвидено да расте со побрзо темпо, односно е проектиран просечен годишен раст од 1,8%. Ваквите движења на пазарот на труд се

Министерство за финансиина/ Ministria e Financavee
Република Северна Македонија/ Republikës së Maqedonisë së Veriut
Ул. „Даме Груев“ бр. 12, Скопје
"Dame Gruev" nr. 12, Shkup
+389 2 3255602
www.finance.gov.mk
МФРСМ. Ф.8.5/13-5/
MFRMV. F.8.5/13-5
издание 3 / botimi 3

предвидува да придонесат стапката на невработеност постепено да се намалува и во 2030 година да достигне 7,2%. Истовремено, проектиран е и раст на стапката на вработеност, која во 2030 година ќе достигне 51,9%.

Просечната нето-плата во 2025 година се очекува да забележи раст од 7,6% што претставува солиден реален раст на платите во услови на пониска инфлација, додека на среден рок се очекува да расте со просечна стапка од 5%, поддржана од растот на продуктивноста.

Инфлацијата во 2025 година е проектирана на ниво од 2,8%. Иако на почетокот од 2025 година беше регистриран нагорен тренд на инфлацијата поради притисокот од прехранбената компонента, мерките кои Владата ги донесе за ограничување на маржите придонесоа кон значително забавување на цените. Процесот на стабилизација на цените се очекува да продолжи и во текот на годината, при сеуште присутни ризици поврзани со цените на примарните производи на меѓународните пазари поради геополитичките тензии, трговската фрагментација односно воведените царини од страна на САД, како и климатските настани. На среден рок се очекува целосно стабилизирање на инфлацијата на просечно ниво од 2%.

Основното макроекономско сценарио е придружено со ризици, коишто се оценуваат како надолни во однос на проектираниот економски раст, а се првенствено поврзани со конфликтот во Украина и Блискиот-Исток, царините воведени од САД кои предизвикуваат загриженост за разгорување на трговската војна која силно ќе го погоди протокот на стоки, капитал и луѓе, како и забавената реализација на капиталните инвестиции и предвидените реформи во земјата кои може да го одложат очекуваното динамизирање на економската активност. Ризиците за проекцијата на инфлацијата се поврзани со движењата на цените на примарните производи, односно раст на истите поради геополитичките фактори и нарушувања во синџирот на снабдување.

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТИ НА ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Стратешките приоритети на Владата на Република Северна Македонија претставуваат збир на цели и иницијативи кои буџетските корисници на централната власт и фондовите задолжително ги вклучуваат во своите буџети преку владини програми и потпрограми. Буџетските корисници изготвуваат тригодишен стратешки план во кои се содржани програмите и активностите за остварување на стратешките приоритети на Владата на Република Северна

Министерство за финансиина/ Ministria e Financavee
Република Северна Македонија/ Republikës së Maqedonisë së Veriut
Ул. „Даме Груев“ бр. 12, Скопје
"Dame Gruev" nr. 12, Shkup
+389 2 3255602
www.finance.gov.mk
МФРСМ. Ф.8.5/13-5/
MFRMV. F.8.5/13-5
издание 3 / botimi 3

Македонија, како и целите и приоритетите на буџетскиот корисник за истиот период.

Стратешките планови на буџетските корисници треба да содржат квантифицирани програми, активности, цели и приоритети на буџетските корисници за тригодишниот период, конзистентни со предлог буџетското барање. Стратешките планови на буџетските корисници се составен дел од буџетското барање на буџетскиот корисник кое се доставува до Министерството за финансии.

При подготовка на буџетското барање, буџетските корисници се упатуваат да обезбедат континуитет во остварувањето на стратешките приоритети, доколку активностите кои што тие ги реализираат сеуште се во функција на остварување на истите. Средствата наменети за остварување на стратешките приоритети, буџетските корисници се должни да ги обезбедат во рамките на утврдените максимални износи на расходи.

Активностите на буџетските корисници треба да бидат насочени кон реализација на следните стратешки приоритети:

- обновување на довербата во институциите, зајакнување на безбедноста, ефикасна борба против корупцијата и криминалот, независност на правосудството и обезбедување владеење на правото;
- економско заживување на земјата, унапредување на енергетската транзиција, поттикнување силен циклус на економски раст, стабилни јавни финансии, подобрување на севкупната транспортна инфраструктура, зголемување на животниот стандард, подобар и поквалитетен живот за секого;
- унапредување на националната одбранбена политика и планирањето во функција на заштита на независноста, територијалниот интегритет, безбедноста на граѓаните и придонес во колективната безбедност;
- интеграција на Република Северна Македонија во Европската Унија;
- сеопфатно подобрување на квалитетот, инфраструктурата и достапноста во образованието, создавање општество базирано на знаење и успешно справување со современи предизвици;
- професионална и ефикасна јавна администрација, развој на дигитална економија, ИКТ-сектор, вештачка интелегенција, иновации и стартап екосистем;
- создавање амбиент за чиста животна средина и справување со климатските промени и
- целосно спроведување на Охридскиот рамковен договор, јакнење на мултикултурната кохезија и промоција на мултикултурните вредности.

Министерство за финансиина/ Ministria e Financavee
Република Северна Македонија/ Republikës së Maqedonisë së Veriut
Ул. „Даме Груев“ бр. 12, Скопје
"Dame Gruev" nr. 12, Shkup
+389 2 3255602
www.finance.gov.mk
МФРСМ. Ф.8.5/13-5/
MFRMV. F.8.5/13-5
издание 3 / botimi 3

МАКСИМАЛНИ ИЗНОСИ НА РАСХОДИ

Фискалната политика во наредниот среднорочен период ќе биде насочена кон остварување на следните цели:

- подобрување на макроекономската стабилност, поддршка и забрзување на економскиот раст
- етапна фискална консолидација преку внимателна и дисциплинирана буџетска потрошувачка
- инвестиции во инфраструктурни проекти и високо ниво на капитални расходи
- намалување на сивата економија и подобрување на наплатата на средства за државниот буџет,
- зајакнување на потенцијалот за раст на домашната економија.

На среден рок, со фискалната политика се предвидува етапна фискална консолидација и постепено намалување на буџетскиот дефицит како процентуално учество во БДП и тоа од 4,0% во 2025 година, на 3,5% во 2026 година, 3% во 2027 година, 3% во 2028 година, 2,8% во 2029 година и 2,8% во 2030 година.

Вкупните приходи на Буџетот на Република Северна Македонија во периодот 2026-2030 година се планирани на ниво од околу 34,6% од БДП. Проекциите на приходите во наредниот среднорочен период се изработени врз база на реализираните приходи во претходните години, остварените приходи во тековната година, проекциите на макроекономските индикатори и ефектите од планираните реформи во даночната сфера.

Главната цел на даночната политика во идниот период продолжува да биде обезбедување одржлив економски раст и развој, притоа обезбедувајќи правна сигурност за даночните обврзници и редовна наплата на јавните приходи. Главни приоритети се:

- поголема правичност во оданочувањето со цел да се обезбеди секој да ја исполнува својата општествена обврска и да го плаќа својот праведен удел од данокот,
- поголема ефикасност и ефективност на даночниот систем за подобра наплата на приходите преку поефикасна борба против нерегистрираните дејности и затајувањето данок, зајакнување на институционалниот капацитет и намалување на заостанатите даночни обврски,
- зголемена даночна транспарентност, што вклучува подобрување на размената на информации помеѓу даночните органи и други субјекти, која

Министерство за финансиина/ Ministria e Financavee
Република Северна Македонија/ Republikës së Maqedonisë së Veriut
Ул. „Даме Груев" бр. 12, Скопје
"Dame Gruev" nr. 12, Shkup
+389 2 3255602
www.finance.gov.mk
МФРСМ. Ф.8.5/13-5/
MFRMV. F.8.5/13-5
издание 3 / botimi 3

во прв ред ќе се заснова на електронски услуги, а тоа пак ќе доведе до зголемена фискална писменост и поголема доброволна усогласеност.

- подобар квалитет на услугите кои ги даваат институциите на даночниот систем, на начин кој ги поедноставува и забрзува постапките и го намалува административниот товар преку повеќе дигитални услуги, подобро управување со издавањето увозно-извозни дозволи, елиминирање на непотребните нетарифни бариери и подобра внатрешна и даночна контрола,
- воведување еколошко (зелено) оданочување со цел стимулирање на даночните обврзници да придонесат за помало загадување преку јавните давачки, односно да се дестимулуираат да ја загадуваат животната средина.

Проекциите на расходите во Буџетот за наредниот среднорочен период се базираат на следните претпоставки:

- нормално и одговорно функционирање на институциите преку редовно сервисирање на обврските
- дисциплиниран пристап во користење на лимитираните буџетски средства, преку зголемен надзор и јасно дефинирани критеруими за буџетска поддршка;
- буџетирање базирано на успешност и резултати за подобрување на ефикасноста и ефективноста на јавните расходи преку развој и континуирано следење на индикатори за мерење на успешноста во реализацијата на политиките во Буџетот;
- редизајнирање на структурата на Буџетот и капитални инвестиции насочени кон изградба на транспортна и комунална инфраструктура, инвестиции во енергетски капацитети, инвестиции во образовната, здравствената и другата јавна инфраструктура и
- стратешко планирање на големите инфраструктурни проекти.

Расходната страна на Буџетот на Република Северна Македонија за наредниот период е целосно усогласена со стратешките приоритети на земјата, кои вклучуваат поттикнување на економскиот раст, стабилни јавни финансии, подобрена јавна инфраструктура и подобар животен стандард на граѓаните.

Вкупните расходи на Буџетот на Република Северна Македонија во периодот 2026-2030 година се планирани на ниво од околу 37,7% од БДП. Проекциите за расходите се базирани на три клучни принципи:

- Усогласеност на проекцијата на приходите со планираните економски активности.
- Проекција на вкупните расходи за континуирана фискална консолидација.
- Обезбедување редовно и непречено извршување на сите законски обврски.

Министерство за финансиина/ Ministria e Financavee
Република Северна Македонија/ Republikës së Maqedonisë së Veriut
Ул. „Даме Груев“ бр. 12, Скопје
"Dame Gruev" nr. 12, Shkup
+389 2 3255602
www.finance.gov.mk
МФРСМ. Ф.8.5/13-5/
MFRMV. F.8.5/13-5
издание 3 / botimi 3

При проекцијата на износот и структурата на тековните расходи кои се наменети за редовна исплата на платите на вработените во јавниот сектор, навремена и редовна исплата на пензиите и останатите социјални права, каматни плаќања кон странски и домашни кредитори, исплата на субвенции во земјоделството, поддршка на малите и средните претпријатија, како и субвенционирање на иновативните активности, земени се предвид следните претпоставки:

- Ефикасност и продуктивност: Зголемување на ефикасноста, продуктивноста и отчетноста на јавниот сектор, оптимизирање на јавната администрација преку структурни промени и усогласување на платите со растот на економијата.
- Оптимизација на ресурсите: Поефикасно користење на ресурсите преку подобрено планирање и реализација на оперативните расходи.
- Контрола на расходите: Намалување на несуштинските расходи и воведување стандарди за трошење.
- Подобрена децентрализација: Квалитетни услуги во општините преку редефинирање на критериумите за распределба на средства и поефикасно користење на дотациите.
- Целосна економска поддршка: Повеќе ресурси за таргетирани субвенции и трансфери кои ќе имаат поголем позитивен импакт на економската активност.
- Социјална помош и вработеност: Намалување на сиромаштијата преку правилно таргетирање на социјалната помош и зголемување на учеството на пазарот на труд.

Среднорочните фискални проекции имаат силна развојна компонента, со значајно просечно учество на капиталните расходи од 5,2% во БДП на годишно ниво и претставуваат клучни елементи на јавните финансии. Во периодот 2026 - 2030 година, фискалната политика ќе биде насочена кон создавање предуслови за нов циклус на економски раст и обезбедување значително ниво на јавни инвестиции, коишто се основа за подобрување на економските перспективи, како и подобар живот на граѓаните.

Предлог буџетското барање потребно е да биде изготвено во рамки на максималните износи на расходи, дадени во прилог за секој буџетски корисник. При подготовка на буџетското барање, буџетските корисници треба да ја имаат во предвид определбата на Владата на Република Северна Македонија за дисциплинирана буџетска потрошувачка и зголемување на нивото на капиталните расходи, за сметка на намалувањето на помалку продуктивните трошоци.

УПАТСТВО И НАСОКИ ЗА ПОПОЛНУВАЊЕ НА БУЏЕТСКИОТ ЦИРКУЛАР ЗА 2026 ГОДИНА
АПЛИКАЦИЈА Е - ЦИРКУЛАР

Буџетските барања за 2026 година ќе се пополнуваат електронски, преку апликацијата Е-циркулар, достапна на следниот линк: https://ecirkular.finance.gov.mk/.

Буџетските корисници кои се веќе регистрирани во апликацијата Е-циркулар ги користат постојните лозинки за влез во апликацијата и начинот на пополнување на буџетското барање е идентичен како и претходната година.

Буџетските корисници кои не се регистрирани во апликацијата Е-циркулар се должни да извршат електронска регистрација и до Министерството за финансии да достават Барање за активација на корисничка сметка. При регистрација во системот, буџетскиот корисник внесува даночен број на субјектот, име и презиме на одговорното лице за пополнување на буџетското барање, е-маил адреса и лозинка за влез. Називот на буџетскиот корисник се прикажува автоматски, врз основа на внесениот даночен број. Откако буџетскиот корисник ќе се регистрира, на внесената е-маил адреса ќе му биде испратено Барањето за активација на корисничката сметка, кое е потребно во писмена форма да се достави до Министерството за финансии. Откако одговорниот буџетски аналитичар во Министерството за финансии ќе го разгледа и одобри Барањето, буџетскиот корисник ќе добие електронска потврда, по што ќе биде во можност да се најави во апликацијата Е-циркулар со претходно одбраната лозинка и да започне со пополнување на буџетското барање.

ПРОФИЛ: По извршената регистрација и најава во апликацијата Е-циркулар, буџетските корисници најпрво ги пополнуваат податоците во овој дел кои се однесуваат на основните надлежности и функции на буџетскиот корисник, а потоа се пристапува кон пополнување на Буџетското барање. Во овој дел, буџетските корисници даваат општи податоци со краток опис на надлежностите, основните цели и функции, приоритетите и планираните активности за 2026 година, постигнатите резултати во 2025 година и очекуваните резултати во 2026 година. Буџетските корисници треба да ги презентираат главните цели и приоритети согласно стратешкиот план.

ВНЕС НА БУЏЕТ: Во овој дел, преку полето "Нов запис„ се внесуваат планираните приходи и расходи за период од пет години, по видови сметки (637, 631, 787, 785, 786, 660) и за сите видови на потпрограми (владини, буџетски и развојни). Износите се

внесуваат во полн износ, што ќе завршува со три нули. Приходите се прикажуваат на ниво на приходни потставки, а расходите на ниво на расходни ставки.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПОТПРОГРАМА: Програмата е збир од поврзани сродни активности и проекти насочени кон остварување на заедничка цел или цели, додека потпрограмата е активност или проект кој е составен дел од програмата. Во овој дел, преку полето "Нов запис" треба да се образложат сите потпрограми (буџетски, развојни, владини) преку краток опис на целта на потпрограмата и активностите која истата ги опфаќа.

ИНДИКАТОР ПРОГРАМА: Во овој дел, преку полето "Нов запис" се внесуваат аутпут индикатори за остварување за секоја одделна програма, преку кои ќе се овозможи мерење на резултатите од реализацијата на програмите, како и оправданоста на алоцираните средства во истите. Најпрво се врши избор на соодветната програма, а потоа се внесува образложение за индикаторот и се дефинира назив на самиот индикатор кој треба да биде мерлив (квантитативен). Индикаторот се внесува за период од 5 години, односно за 2024 година (Тековна-1), 2025 година (Тековна), 2026 година (Тековна +1), 2027 година (Тековна +2) и 2028 година (Тековна+3). За секоја програма може да се внесат максимум по 3 аутпут индикатори. Со чекирање на полето кај соодветниот индикатор, буџетскиот корисник е должен да одбере најмалку 1, а најмногу 3 од вкупно внесените аутпут индикатори (за сите програми) кои ќе ги означи како најрелевантни за самата институција. Индикаторите треба да се фокусираат на клучните активности на програмата и би требало да ја мерат нејзината најважна активност. Аутпут индикаторите не се развиваат за да известуваат за секоја активност која што се извршува со програмата, туку треба да се фокусираат на најважните цели кои се постигнуваат со програмата, нивната поврзаност со стратешкиот план и како се трошат алоцираните средства од програмата.

ПРОГРАМА И ПОТПРОГРАМА: Буџетските програми претставуваат главна активност или група на активности кои се извршуваат согласно обврските утврдени со закон и друга правна регулатива. Сите активности на еден буџетски корисник кои не се идентификувани како владини програми, треба да се прикажат преку буџетски програми. Програмската класификација претставува структура на шифри за класифицирање на програмите и потпрограмите утврдени со буџетот. При подготовка на буџетските барања за 2026 година буџетските корисници се обврзани да го користат истиот начин на прикажување на своите активности преку буџетски и владини програми, како и во претходните години, односно

владините програми се обележуваат со буква, а буџетските програми со цифра. Развојните потпрограми кои се составен дел на владините програми се обележуваат со две букви, додека развојните потпрограми кои се составен дел на буџетските програми се обележуваат со цифра и буква.

Во овие два дела, преку полето "Нов запис„ буџетските корисници имаат можност да предлагаат нови програми/потпрограми и соодветно да ги обележат. Во полето „Програма„ се внесува кодот на програмата (бројка или буква) и нејзиниот назив, додека во полето „Потпрограма„ се избира соодветната Програма, се внесува кодот на Потпрограмата (втората ознака, бројка или буква) и нејзиниот назив. Овде корисникот има преглед на сите до сега креирани програми и потпрограми, кои воедно му стојат на располагање при подготовка на буџетското барање за 2026 година. Креирањето на нови програми и потпрограми треба да биде само во случај кога постојните се несоодветни за одредена активност.

ДОПОЛНИТЕЛНИ ОБРАСЦИ

СИСТЕМАТИЗИРАНИ И ПОПОЛНЕТИ РАБОТНИ МЕСТА: Во овој образец се внесуваат податоци за работните места предвидени во актот за систематизација, бројот на систематизираните работни места, бројот на пополнетите работни места, планираниот број на пензионирања во тековната година за секое работно место и месецот на пензионирање, како и податоци за бројот на планирани вработувања, привремени вработувања и ангажирања по основ на договор на дело.

ИНДИКАТИВЕН ПЛАН ЗА ЈАВНИ НАБАВКИ: Во овој образец се внесуваат податоци за описот/видот на јавната набавка, проценетата вредност на договорот/проектот по години, како и потпрограмата, сметката и расходната ставка од која ќе бидат обезбедени средствата. Доколку одреден проект се реализира во тек на повеќе години, потребно е да се наведат износите за секоја година поодделно, додека за јавните набавки кои се планираат за реализација на годишно ниво, потребно е да се прикажат износите само за 2026 година.

ПОВЕЌЕГОДИШНИ КАПИТАЛНИ ПРОЕКТИ: Во овој образец се внесува финансиската конструкција за капиталните проекти кои буџетските корисници веќе ги реализираат или планираат да ги реализираат во тек на повеќе години. Капиталните проекти треба да бидат прикажани поединечно, според потпрограмата во која истите се опфатени и изворите на нивно финансирање (буџет, сопствени приходи, донации, кредити). Ова би значело дека доколку во

рамки на една потпрограма се реализираат повеќе проекти, истите треба да се прикажат засебно. За секој капитален проект се презентираат следните податоци: датумот на склучување на договорот за започнување со реализација на капиталниот проект, крајниот рок за негово целосно завршување, вкупната вредност на проектот со ДДВ и вклучен надзор, вкупната реализација до 31.12.2024 година, како и планираните средства за наредните години, се до целосното завршување на Проектот. Истовремено се дава и опис за очекуваното влијание на повеќегодишните капитални проекти врз климатските промени.

РОДОВО БУЏЕТСКИ ИНИЦИЈАТИВИ: Родово одговорно буџетирање претставува алатка преку која се овозможува при креирањето и спроведувањето на политиките, програмите и буџетите да се земат предвид различната положба на жените и мажите и различните предизвици со кои тие се соочуваат, истовремено создавајќи услови во креирање на поефикасни програми и поцелисходно трошење на јавните средства.

Согласно Стратегијата за родово одговорно буџетирање (РОБ), а во пресрет на потребите од вклучување на родовата димензија при буџетското планирање, родово буџетските иницијативи претставуваат дел од активностите на буџетските корисници.

Буџетските корисници кои во рамките на сопствениот буџет анализираат програми/активности од родов аспект го пополнуваат овој Образец согласно Правилникот за формата и содржината на одговорната буџетска изјава („Службен весник на Република Северна Македонија„ бр.3/25).

РАСПРЕДЕЛБА НА НАМЕНСКИ И БЛОК ДОТАЦИИ ПО ОПШТИНИ: Во овој образец, буџетските корисници кои што пренесуваат надлежности на општините потребно е вкупниот износ на наменските и блок дотациите за пренесените надлежности да го прикажат по општини.

ОБРАЗЕЦ ЗА ИНПУТ ИНДИКАТОРИ ЗА ТЕКОВНИ РАСХОДИ

Во овој образец, буџетските корисници внесуваат податоци за инпут индикаторите кои се дадени во прилог на Табеларниот преглед. Инпут индикаторите за претходните години треба да бидат презентирани согласно извршениот Буџет (Завршна сметка), а за 2025 година согласно одобрените средства со Буџетот на РСМ за 2025 година. Бројот на вработените за претходните години (неопределено, определено, договор на дело, авторски договор, привремено вработени) треба да биде презентирана со состојба 31.12, а за 2025 година со состојба 31.07.

ОБРАЗЕЦ ЗА КОНЦЕПТ НА ПРОЕКТ

Овој образец е концизен и структуиран документ кој ги презентира основните елементи на предложениот проект за јавна инвестиција, кој дава преглед на рационалноста, целите, стратешката сообразност на проектот и неговото потенцијално влијание од социјален, финансиски и економски аспект, како и влијание врз животната средина. Образецот за концепт на проект се подготвува за сите проектни идеи за јавни инфраструктурни проекти без оглед на изворите на финансирање и проценетета вредност, при што до Министерството за финансии за претходна проверка треба да се достават само обрасците за концепт на проект со проценета вредност поголема од 5.000.000 евра. Овој Образец се пополнува согласно Уредбата за управување со јавни инвестиции („Службен весник на Република Северна Македонија„ бр.78/2025).

Дополнителните обрасци се преземаат од апликацијата Е-циркулар, во делот „Обрасци„ и по нивното пополнување буџетските корисници повторно ги прикачуваат во самата апликација, преку полето „Browse" и "Upload". Буџетските корисници не треба да го преименуваат називот на Excel документот, односно треба да го прикачат со истиот назив како што бил при неговото преземање од апликацијата Е-циркулар.

Образецот за индикативниот план за јавни набавки, Образецот за систематизирани и пополнети работни места и Образецот за инпут индикатори за тековни расходи се задолжителни за сите буџетски корисници, додека пак останатите обрасци ги пополнуваат буџетските корисници кои имаат повеќегодишни капитални проекти, проекти за јавни инвестиции, родово буџетски иницијативи или пак вршат распределба на наменски и блок дотации.

По целосно пополнување на буџетското барање согласно горенаведените насоки, буџетскиот корисник го поднесува барањето електронски до Министерството за финансии, преку полето „Поднеси Циркулар„. Вака поднесеното Барање се доставува и во печатена верзија, со потпис на раководното лице и печат на институцијата. Печатената верзија се обезбедува од самата апликација Е-циркулар, преку полето **„Печати барање„**. Буџетското барање отпечатено од апликацијата Е-циркулар не ги опфаќа дополнителните обрасци. Истите треба да се отпечатат во Excel формат и да се доставаат во печатена форма, заедно со испечатеното буџетско барање преку апликацијата Е-циркулар.

Детални технички инструкции во врска со употребата на апликацијата Е-циркулар може да се најдат во Упатството за употреба на корисниците прикачено на самата апликација.

Прилог 1

ПРЕДЛОГ ВЛАДИНИ ПРОГРАМИ

Програма	Потпрограма	Назив
А		**Децентрализација**
	А0	Децентрализација
	А2	Пренесување на надлежности на ЕЛС
	АА	Инфраструктурни проекти во општините
Б		**Мерки за намалување на сиромаштијата**
	БА	Поттикнување на вработувањето
В		**Унапредување на одбраната и безбедноста**
	ВА	Интеграција во НАТО
Г		**Јакнење на владеењето на правото**
	Г1	Борба против корупција и организиран криминал
	Г2	Борба против трговија со луѓе и илегална миграција
Д		**Економски развој**
	Д4	Економска промоција
	Д5	Привлекување на странски директни инвестиции и развој на слободната економска зона
	Д6	Поддршка на инвестициони вложувања
	Д7	Унапредување на деловните активности
	Д9	Финансиска поддршка на инвестициите
	ДА	Инвестиции во железничката инфраструктура
	ДВ	Технолошки индустриски развојни зони
	ДГ	Поддршка на развојот на мали и средни претпријатија
К		**Реформа на јавната администрација**
	К2	Стручно оспособување и усовршување
	К5	Соодветна и правична застапеност на заедниците
	К6	Реформа на јавната администрација
М		**Интеграција во ЕУ**
	МА	Помош при транзиција и институционална надградба
	МБ	Прекугранична соработка
	МД	Рурален развој
	МЕ	Инструмент за претпристапна помош - ИПА
Н		**Информациски и комуникациски технологии**
	Н1	Радиодифузна дејност

	НА	Развој и имплементација на ИКТ
О		**Регионален развој**
	ОА	Рамномерен регионален развој
С		**Унапредување на животната средина**
	С1	Унапредување на животната средина
Т		**Инвестиции во образованието**
	ТА	Изградба на основни училишта
	ТБ	Реконструкција на основни училишта
	ТВ	Изградба на училишни спортски сали во основни училишта
	ТГ	Изградба на средни училишта
	ТД	Реконструкција на средни училишта
	ТИ	Реконструкција на ученички домови
	ТК	Изградба и реконструкција на студентски домови
	ТЛ	Енергетски ефикасна рехабилитација на студентските домови

Проекција за приходи и расходи за __________ година

Име на буџетска/владина програма		Ознака на буџетска/владина програма	
Име на буџетска/владина/развојна потпрограма		Ознака на буџетска/владина/развојна потпрограма	

Приходна потставка	Опис	ПРОЕКЦИЈА ЗА _______ ГОДИНА			
		Приходи од органи (631)	Приходи од самофинансирачки активности (787/788)	Приходи од донации (785)	Приходи од заеми (786)
	Приходи				
		0	0	0	0
		0	0	0	0
		0	0	0	0
		0	0	0	0
		0	0	0	0
		0	0	0	0
		0	0	0	0
		0	0	0	0
		0	0	0	0
		0	0	0	0
		0	0	0	0
	Вкупно приходи со пренесено салдо од тековната година	0	0	0	0

Детално образложение за основот по кој се остваруваат приходите	

* Планираниот износ на пренесеното салдо од тековната година да биде вклучен во приходната табела на соодветното приходно конто (741114).

Расходна ставка	Опис	ПРОЕКЦИЈА ЗА _________ ГОДИНА				
		Буџет (637)	Расходи од приходи од органи (631)	Расходи од самофинансирачки активности (787/788)	Расходи од донации (785)	Расходи од заеми (786)
	Расходи					
	Вкупно расходи	0	0	0	0	0
40	**Плати и надоместоци**	0	0	0	0	0
401	Основни плати	0	0	0	0	0
402	Придонеси за социјално осигурување	0	0	0	0	0
403	Останати придонеси од плати	0	0	0	0	0
404	Надоместоци	0	0	0	0	0
41	**Резерви и недефинирани расходи**	0	0	0	0	0
411	Финансирање на нови програми и потпрограми	0	0	0	0	0
412	Постојана резерва (непредвидливи расходи)	0	0	0	0	0
413	Тековни резерви (разновидни расходи)	0	0	0	0	0
414	Резерви за капитални расходи	0	0	0	0	0
42	**Стоки и услуги**	0	0	0	0	0
420	Патни и дневни расходи	0	0	0	0	0
421	Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	0	0	0	0	0
423	Материјали и ситен инвентар	0	0	0	0	0
424	Поправки и тековно одржување	0	0	0	0	0
425	Договорни услуги	0	0	0	0	0
426	Други тековни расходи	0	0	0	0	0
427	Привремени вработувања	0	0	0	0	0
43	**Тековни трансфери до вонбуџетските фондови**	0	0	0	0	0
431	Трансфери до Фондот за ПИОМ	0	0	0	0	0
432	Трансфери до Агенцијата за вработување	0	0	0	0	0
433	Трансфери до Фондот за здравствено осигурување	0	0	0	0	0
44	**Тековни трансфери до единиците на локалната самоуправа**	0	0	0	0	0
441	Дотации од ДДВ	0	0	0	0	0
442	Наменски дотации	0	0	0	0	0
443	Блок дотации	0	0	0	0	0
444	Дотации за делегирани одделни надлежности	0	0	0	0	0

45	**Каматни плаќања**	0	0	0	0	0
451	Каматни плаќања кон нерезиденти кредитори	0	0	0	0	0
452	Каматни плаќања кон домашни кредитори	0	0	0	0	0
453	Каматни плаќања кон други нивоа на власт	0	0	0	0	0
46	**Субвенции и трансфери**	0	0	0	0	0
461	Субвенции за јавни претпријатија	0	0	0	0	0
462	Субвенции за приватни претпријатија	0	0	0	0	0
463	Трансфери до невладини организации	0	0	0	0	0
464	Разни трансфери	0	0	0	0	0
465	Исплата по извршни исправи	0	0	0	0	0
47	**Социјални бенефиции**	0	0	0	0	0
471	Социјални надоместоци	0	0	0	0	0
472	Плаќања на бенефиции од Фондот за ПИОМ	0	0	0	0	0
473	Плаќања на надоместоци од Агенцијата за вработување	0	0	0	0	0
474	Плаќања на надоместоци од Фондот за здравствено осигурување	0	0	0	0	0
48	**Капитални расходи**	0	0	0	0	0
480	Купување на опрема и машини	0	0	0	0	0
481	Градежни објекти	0	0	0	0	0
482	Други градежни објекти	0	0	0	0	0
483	Купување на мебел	0	0	0	0	0
484	Стратешки стоки и други резерви	0	0	0	0	0
485	Вложувања и нефинансиски средства	0	0	0	0	0
486	Купување на возила	0	0	0	0	0
487	Капитални трансфери до вонбуџетски фодови	0	0	0	0	0
488	Капитални дотации до ЕЛС	0	0	0	0	0
489	Капитални субвенции за претпријатија и невладини организации	0	0	0	0	0
49	**Отплата на главнина**	0	0	0	0	0
491	Отплата на главнина до нерезидентни кредитори	0	0	0	0	0
492	Отплата на главнина кон домашни институции	0	0	0	0	0
493	Отплата на главнина до други нивоа на власт	0	0	0	0	0

Образец за систематизирани и пополнети работни места

Реден број	Звање (Систематизирани работни места)	Број (Систематизирани работни места)	Број (Пополнети работни места)	Планирани пензионирања во 2026 година	Месец на реализација на редовното пензионирање	Број на планирани вработувања на неопределено време во 2026 година	Број на планирани вработувања на определено време во 2026 година	Број на планирани вработувања со договор на дело во 2026 година	Број на планирани привремени вработувања во 2026 година
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
14									
15									
16									
17									
18									
19									
20									
21									
22									
23									
24									
25									
26									
27									
28									
29									
30									

Образец за индикативниот план за јавни набавки

Реден број	Опис на јавна набавка	Извор на финансирање - сметка (630, 631, 785, 787/788,786)	Буџетска/Владина програма	Ставка	2024 исплатено	2025 планирано со Буџет	2026	2027	2028	2029	2030	ВКУПНО
1												0
2												0
3												0
4												0
5												0
6												0
7												0
8												0
9												0
10												0
11												0
12												0
13												0
14												0
15												0
16												0
17												0
18												0
19												0
20												0
				ВКУПНО	0	0	0	0	0	0	0	0

Образец за финансиска конструкција на повеќегодишни капитални проекти

назив на буџетски корисник:

Реден број	Проект	дата на склучување на договорот	рок за целосна реализација	Сметка	Пот-програма	вкупна вредност на проектот (со вклучен надзор)	вкупна реализација до 31.12.2024	2025 планирано со Буџет	2026	2027	2028	2029	2030	останато за плаќање по 2030	ВКУПНО
1															0
2															0
3															0
4															0
5															0
6															0
7															0
8															0
9															0
10															0
11															0
12															0
13															0
14															0
15															0
16															0
17															0
18															0
19															0
20															0
					ВКУПНО	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ОБРАЗЕЦ ЗА РОДОВО ОДГОВОРНА БУЏЕТСКА ИЗЈАВА

Родово одговорна буџетска изјава						
1. Назив на предлагач						
2. Назив на предлогот						
3. Акт од кој произлегува предложениот предмет на анализа						
4. Цел на предложениот предмет на анализа						
5. Краток опис на предложениот предмет на анализа						
6. Родов индикатор						
7. Вредност на родов индикатор	Година т	Година т +1	Година т+2	Година т+3	Година т+4	Година т+5
8. Предлог буџет за реализација на предложениот предмет на анализа	Година т	Година т+1	Година т+2	Година т+3	Година т+4	Година т+5
9. Поврзување со: - буџетска програма (шифра и име) и - буџетска потпрограма (шифра и име)						

Раководител на буџетски корисник

____

Упатство за пополнување на Родово одговорната буџетска изјава

1. Во точката 1 „Назив на предлагач" се впишува предлагачот на прописот или актот кои ги донесува Владата на Република Северна Македонија или ги предлага Владата на Република Северна Македонија до Собранието на Република Северна Македонија, а може да бидат сите правни лица кои се основани од државата или општините, фондовите, општините, јавните претпријатија и трговските друштва, непрофитни институции, основани од државата или од општините.
2. Во точката 2 „Назив на предлогот" се впишува називот на прописот или актот изработен врз основа на закони и/или подзаконски акти, вклучително нови или измени на постојните прописи или акти.
3. Во точката 3 „Актот од кој произлегува предложениот предмет на анализа" се впишува името на актот од кој е произлезена предложената родово одговорна буџетска изјава како стратегија, национален план, програма и други документи за стратешко планирање.
4. Во точката 4 „Цел на предложениот предмет на анализа" се впишува поставената цел на родово одговорната буџетска изјава која треба да даде јасна слика за тоа што конкретно ќе постигне предлагачот преку спроведувањето на истата во наредниот период, која треба да биде разбирлива, реална и дефинирана на таков начин што ќе може да се измери и следи нејзината реализација.
5. Во точката 5 „Краток опис на предложениот предмет на анализа" се впишува образложение за изборот на предложениот предмет на анализа и тоа:
   - дали поаѓа од стратешките приоритети на Владата на Република Северна Македонија и приоритетите на самиот буџетски корисник,
   - дали е во согласност со реално расположливите финансиски средства, човечките ресурси и други институционални капацитети,
   - дали е во корелација со среднорочната временска рамка, која е дел од стратешкиот план на институцијата која ја имплементира и
   - дали ја унапредува родовата еднаквост односно дали придонесува кон подобрување на добросостојбата и квалитетот на живеење на мажите и жените во Република Северна Македонија.
6. Во точката 6 „Родов индикатор" се впишува алатката за следење на родовите разлики, промените поврзани со родот карактеризирани согласно со различни временски периоди и мерењето на напредокот за остварување на родово одговорните цели. Добро дизајнираниот родов индикатор треба да биде: специфичен, мерлив, достапен, релевантен и да има временска димензија и истиот треба да го прикажува степенот до кој целта е исполнета преку испорачаната родово одговорната буџетска изјава, да ги мери резултатите и да го оценува ефектот на родово одговорната буџетска изјава, како и нејзината ефикасност.
7. Во точката 7 „Вредност на родов индикатор" се впишува показател за тековната и следните пет години, кој претставува податок изразен во мерка, број,

процент, мислење или перцепција која укажува на определена состојба или ситуација. Тоа ќе овозможи следење и известување за напредокот и постигнувањето на целта на родово одговорната буџетска изјава.

8. Во точката 8 „Предлог буџет за реализација на предложениот предмет на анализа" се впишуваат фискалните импликации кои ќе произлезат од реализација на активностите предвидени со родово одговорната буџетска изјава и истите треба да се проценат за тековната и следните пет фискални години.

9. Во точката 9 „Поврзување со: буџетска програма (шифра и име) и буџетска потпрограма (шифра и име)" се впишува поврзаноста меѓу фискалното влијание од спроведувањето на активностите врзани со предметот на анализа во рамките на предложениот нов пропис или акт и Буџетот. Во ова поле се внесува нумеричката шифра и името на програмата и потпрограмата во чии рамки се планирани средства за реализација на предложениот предмет на анализа.

Образец за распределба на наменските и блок дотации по општини			
Реден број	Општина	Наменска дотација за ____________	Блок дотација за ____________
1	АРАЧИНОВО		
2	БЕРОВО		
3	БИТОЛА		
4	БОГДАНЦИ		
5	БОГОВИЊЕ		
6	БОСИЛОВО		
7	БРВЕНИЦА		
8	ВАЛАНДОВО		
9	ВАСИЛЕВО		
10	ВЕВЧАНИ		
11	ВЕЛЕС		
12	ВИНИЦА		
13	ВРАПЧИШТЕ		
14	ГЕВГЕЛИЈА		
15	ГОСТИВАР		
16	ГРАДСКО		
17	ДЕБАР		
18	ДЕБАРЦА		
19	ДЕЛЧЕВО		
20	ДЕМИР КАПИЈА		
21	ДЕМИР ХИСАР		
22	ДОЈРАН		
23	ДОЛНЕНИ		
24	ЖЕЛИНО		
25	ЗЕЛЕНИКОВО		
26	ЗРНОВЦИ		
27	ИЛИНДЕН		
28	ЈЕГУНОВЦЕ		
29	КАВАДАРЦИ		
30	КАРБИНЦИ		
31	КИЧЕВО		
32	КОНЧЕ		
33	КОЧАНИ		
34	КРАТОВО		
35	КРИВА ПАЛАНКА		
36	КРИВОГАШТАНИ		
37	КРУШЕВО		
38	КУМАНОВО		
39	ЛИПКОВО		
40	ЛОЗОВО		

Образец за распределба на наменските и блок дотации по општини			
Реден број	Општина	Наменска дотација за ____________	Блок дотација за ____________
41	МАВРОВО И РОСТУШЕ		
42	МАКЕДОНСКИ БРОД		
43	МАКЕДОНСКА КАМЕНИЦА		
44	МОГИЛА		
45	НЕГОТИНО		
46	НОВАЦИ		
47	НОВО СЕЛО		
48	ОХРИД		
49	ПЕТРОВЕЦ		
50	ПЕХЧЕВО		
51	ПЛАСНИЦА		
52	ПРИЛЕП		
53	ПРОБИШТИП		
54	РАДОВИШ		
55	РАНКОВЦЕ		
56	РЕСЕН		
57	РОСОМАН		
58	СТАРО НАГОРИЧАНЕ		
59	СВЕТИ НИКОЛЕ		
60	СОПИШТЕ		
61	СТРУГА		
62	СТРУМИЦА		
63	СТУДЕНИЧАНИ		
64	ТЕАРЦЕ		
65	ТЕТОВО		
66	ЦЕНТАР ЖУПА		
67	ЧАШКА		
68	ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО		
69	ЧУЧЕР САНДЕВО		
70	ШТИП		
71	АЕРОДРОМ		
72	БУТЕЛ		
73	ГАЗИ БАБА		
74	ЃОРЧЕ ПЕТРОВ		
75	КАРПОШ		
76	КИСЕЛА ВОДА		
77	САРАЈ		
78	ЦЕНТАР		
79	ЧАИР		
80	ШУТО ОРИЗАРИ		
81	СКОПЈЕ		

ОБРАЗЕЦ ЗА ИНПУТ ИНДИКАТОРИ ЗА ТЕКОВНИ РАСХОДИ

НАЗИВ НА БУЏЕТСКИ КОРИСНИК										
ред. бр.	Индикатор	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1	Број на вработени на неопределено време									
2	Број на вработени на определено време									
3	Просечна месечна бруто плата за вработените (неопределено и определено време)									
4	Број на привремено вработени лица									
5	Трошоци за привремено вработени лица									
6	Број на лица ангажирани со договор на дело									
7	Број на лица ангажирани со авторски договор									
8	Трошоци за договорно ангажирање на лица (договор на дело и авторски договор)									
9	Оперативни расходи по вработен (Расходи за Стоки и услуги/Број на вработени)									
10	Трошоци за репрезентација по вработен (неопределено и определено време)									
11	Трошоци за телефонски услуги по вработен (неопределено и определено време)									
12	Канцелариски простор по вработен (неопределено и определено време)									
13	Канцелариски материјали по вработен (неопределено и определено време)									
14	Број на возила									
15	Горива и трошоци за одржување на возила									
16	Процент на неизмирени обврски во однос на вкупен буџет									

ОБРАЗЕЦ ЗА КОНЦЕПТ НА ПРОЕКТ

1. Детали за контакт	
Иницијатор на проектот	
Име и позиција на иницијаторот на проектот	
Детали за контакт на иницијаторот на проектот *(телефон, е-пошта)*	
Лице за контакт за буџет и финансии на иницијаторот	
Детали за контактот за буџет и финансии на иницијаторот *(телефон, е-пошта)*	
Предлагач на проектот	
Име и позиција на предлагачот на проектот	
Детали за контакт на предлагачот на проектот *(телефон, е-пошта)*	
Лице за контакт за буџет и финансии на предлагачот	
Детали за контактот за буџет и финансии на предлагачот *(телефон, е-пошта)*	

<table>
<tr><td colspan="4">2. Идентификација на инвестицијата</td></tr>
<tr><td>Организациски код на буџетскиот корисник</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>Идентификациски број</td><td colspan="3">Доделува Секторот за УЈИ</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Назив на проектот</td><td colspan="3">Погрижете се да го користите точниот целосен назив на проектот. Штом проектот ќе биде прифатен, називот прикажан во ова поле ќе стане негов официјален назив.</td></tr>
<tr><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Локација на проектот</td><td colspan="3">Ве молиме наведете ја локацијата на проектот со наведување на називот на регионот/градот и адресата, наведете геопросторни податоци или вметнете мапа, ако тоа е можно.</td></tr>
<tr><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>Датум на започнување на проектот
(месец/година)</td><td></td><td>Проценет датум на завршување на проектот
(месец/година)</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Ве молиме наведете го планираниот датум на започнување на проектот како објава за 1-та набавка во рамки на проектот</td><td colspan="2">Ве молиме наведете го датумот на завршување на проектот како време на примо-предавање на инфраструктурата во оперативна фаза</td></tr>
</table>

3. Образложение за инвестицијата	
3.1. Тековни отворени прашања што треба да се решат. Оправдување за потребата од инвестиции *Опишете ја моменталната состојба и отворените прашања од гледна точка на оние кои ќе имаат корист од инвестицијата. Кога зборувате за тоа што се случува сега, а што е потребно во иднина, обидете се да вклучите што е можно повеќе факти и детали. Објаснете го главниот проблем што проектот треба да го реши и опишете што го предизвикало проблемот и какви се неговите ефекти. Наведете ги причините зошто овој проект е добра идеја и зошто вреди да се инвестира во истиот.*	**Проверка на квалитет** **Незадоволително** = Неуспешно е опишан проблемот или опишаниот проблем не се смета за значаен **Нејасно** = Постојат несоодветни нумерички информации за размерите на проблемот **Задоволително** = Проблемот и причините за истиот се целосно објаснети со одредени докази за размерот.
3.2. Општи и конкретни цели на проектот *Општа цел (влијание) се долгорочните придобивки што инвестицијата има за цел да ги постигне. Општите цели прецизираат зошто им е проектот потребен на директните корисници на инвестицијата. Јасно наведете ги целите што има за цел да ги исполни предлагачот со овој предлог. Истите треба да бидат решение за претходно наведениот проблем. Треба да постои единствена примарна цел изразена во не повеќе од две или три реченици и дополнителни конкретни цели.*	**Проверка на квалитетот** **Незадоволително** = Целите не се поврзани со главниот проблем **Нејасно** = Опишани се целите, но делумно го решаваат проблемот **Задоволително** = Целите се јасно опишани како решение за проблемот

3.3. Ако ЈПП се смета како опција за набавка, ве молиме дадете јасно оправдување зад таквото размислување *Доколку иницијаторот на проектот смета дека ЈПП е добар начин за спроведување на проектната идеја, тоа треба да се наведе и објасни овде. Почетна споредба помеѓу традиционалната набавка и ЈПП (добри и лоши страни) треба да се даде овде, доколку тоа е применливо. Имајте предвид дека ако модалитетот со ЈПП е наведен како претпочитан, проектот ќе мора да добие позитивно мислење од Министерството за енергетика, рударство и минерални суровини за понатамошните чекори.*	**Проверка на квалитетот** **Незадоволително** = Не е направен сериозен обид да се одговори на прашањето **Нејасно** = Дадениот одговор се однесува на прашањето, но образложението за ЈПП не е доволно **Задоволително** = Јасно е зошто јавниот или приватниот или двата сектори би можеле да бидат спроведувачи на овој предлог проект
3.4. Стратешка релевантност на проектот *Ве молиме наведете конкретни врски со долунаведените документи и докажете дека спроведувањето на овој предлог ќе придонесе за постигнување на стратешките цели на Владата на Република Северна Македонија, вклучувајќи ги барем:* - *Секторските стратегии* - *Национални придонеси кон климатските промени*	**Проверка на квалитетот** **Незадоволително** = Не е утврдена врска помеѓу проектот и стратешките документи **Нејасно** = Направено е упатување на релевантните стратешки документи, но не е дадено оправдување **Задоволително** = Направено е упатување на релевантните стратешки документи и дадено е јасно објаснување за врската со предложениот проект.

3.5. Кои и колку се планираните корисници на проектот? *Ве молиме дадете преглед на примарните корисници на предложениот проект. Дополнително, наведете ја проценката на предвидената искористеност на проектот (колку корисници треба да очекуваме), повикувајќи се на релевантни достапни статистики, примери за слични проекти или спроведени истражувања. Ако упатувате на планирани податоци, ве молиме вклучете го изворот на таквите планови.*	**Незадоволително** = Не се опишани предвидените корисници на проектот **Нејасно** = Предвидените корисници на проектот не се јасно опишани или квантифицирани **Задоволително** = Предвидените корисници на проектот се јасно опишани и квантифицирани
3.6. Еднаквост меѓу мажите и жените *Дали проектот ненамерно може да придонесе за родови разлики, да ја влоши ситуацијата кај жените и девојчињата или да има негативни ефекти врз еднаквоста меѓу мажите и жените?*	**Незадоволително** = Неуспешно е опишано влијанието на проектот врз еднаквоста меѓу мажите и жените **Нејасно** = Влијанието на проектот врз еднаквоста меѓу мажите и жените е нејасна **Задоволително** = Добро е презентирано влијанието на проектот врз еднаквоста меѓу мажите и жените
3.7. Придобивки од и трошоци за проектот *Сите проекти имаат позитивни и/или негативни влијанија (трошоци и придобивки) врз предвидените корисници на проектот, а создаваат и позитивни и/или негативни надворешни ефекти. Наведете и опишете ги трошоците (негативно влијание) и придобивките (позитивно влијание) по успешното спроведување на проектот. Иако во повеќето случаи спроведувањето на проектот ќе донесе придобивки (заштеда на време, спасени животи, подобар квалитет на услугите), многу проекти имаат некаква форма на негативно влијание (трошоци), од кои најчести се трошоците за животната средина и зголемената емисија на CO2 [1].*	**Проверка на квалитет** **Незадоволително** = Не се наведени влијанијата од проектот или негативните влијанија се неприфатливи **Нејасно** = Позитивните и негативните влијанија се наведени, но не се јасно објаснети **Задоволително** = Објаснети се јасно позитивните и негативните влијанија и изгледаат прифатливи

[1] Индикација дали проектот ќе придонесе (директно или индиректно) кон намалување или зголемување на емисиите на стакленички гасови е задолжително

<table>
<tr><th colspan="3">4. Опис на проектот вклучувајќи ги и алтернативите</th></tr>
<tr><td colspan="2">4.1. Опис на разгледаните опции

Наведете ги сите алтернативи кои беа земени предвид за постигнување на целите на проектот и решавање на проблемот наведен во дел 3.1. Освен инвестициските алтернативи, доколку тоа е можно, треба да се опишат сите релевантни некапитални опции кои може да вклучуваат на пример „зголемена јавна свест".
За секоја алтернатива, треба да се даде кратко објаснување зошто опцијата е одбиена. Претпочитаната опција треба јасно да се идентификува со оправдување (зошто е претпочитана).
Претпочитаната опција треба да содржи барем основен доказ како поддршка на ставот дека треба да се смета за најдобра опција.</td><td rowspan="9">Проверка на квалитет

Незадоволително = Нема наведени или разгледани опции

Нејасно = Наведени се опции, но нема објаснување зошто е избрана претпочитаната опција или зошто другите се одбиени

Задоволително = Опциите се наведени и јасно е причината за претпочитаната опција</td></tr>
<tr><td>Алтернатива 1
(Краток опис)</td><td>Краток опис на инвестициска алтернатива 1 (ако е идентификувана)</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Алтернатива 2
(Краток опис)</td><td>Краток опис на инвестициска алтернатива 2 (ако е идентификувана)</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Алтернатива 3
(Краток опис)</td><td>Краток опис на инвестициска алтернатива 3 (ако е идентификувана)</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Избрана алтернатива
(Краток опис)</td><td>Причини за избор на претпочитаната инвестициска алтернатива</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">4.2. Општ опис на опфатот на проектот
Ве молиме направете детален опис на избраната алтернатива и дефинирајте го опфатот на Проектот, на пример: 12 км пат со 2 коловозни ленти што поминува помеѓу [град] и [град] или изградба на ново училиште за 500 ученици во [град]. Наведете ги сите компоненти на проектот, на пр. подготовка на документација, градежни работи, набавка на опрема, итн.</td><td rowspan="2">Проверка на квалитет

Незадоволително = не е јасен опфатот на проектот

Нејасно = опфатот на проектот е опишан, но вклучените компоненти се чинат недоволни за успешно спроведување на проектот, потребно е дополнително објаснување.

Задоволително = Опфатот на проектот е добро опишан и ги вклучува сите компоненти на проектот неопходни за негово успешно спроведување.</td></tr>
<tr><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td colspan="2">4.3. Разгледување на климатските промени во рамки на проектот

Подвлечете ги неопходните мерки за адаптација кон климатските промени или наведете ги чекорите што ќе се преземат за да се направи проектот отпорен на предвидените опасности од климатските промени во согласност со анализата на ризик презентирана понатаму во ОКП. Придобивката од поотпорната инфраструктура треба да биде намалување на трошоците за животниот циклус на средствата, како и социјалните/економските загуби од прекинот на услугите. Наведете како опфатот на проектот ја зел предвид потребата да се ублажи влијанието на проектот врз климатските промени.</td><td rowspan="2">Проверка на квалитет

Незадоволително = Нема опис на аспектите за адаптација и ублажување во рамки на проектот

Нејасно = Ризиците од климатските промени не се земени предвид

Задоволително = Опишани се аспектите и за адаптација и за ублажување во рамки на проектот</td></tr>
<tr><td colspan="2"></td></tr>
</table>

5. Проценети инвестициски трошоци и очекувано финансирање (во МКД)

Вид на расходи	20 _ _	20 _ _	20 _ _	20 _ _	20 _ _	Инвестициски трошоци во наредните години	Вкупни трошоци за инвестицијата	**Проверка на квалитетот** **Незадоволително** = Нема проценка на трошоците или проценката е врз основа на несигурни информации. Проценката на трошоците не го вклучува целиот опфат на проектот **Нејасно** = Проценка на трошоците на проектот врз основа на веројатно веродостоен извор, со вклучен целосен опфат, но потребно е појаснување **Задоволително** = Проценка на трошоците за проектот врз основа на веродостојни информации, го вклучува целиот опфат
(а) Подготвителна документација							0	
(б) Набавка/откуп на земјиште							0	
(в) Градежни работи							0	
(г) Опрема, возила, машини, мебел, итн.							0	
(д) Софтвер							0	
(ѓ) Други трошоци							0	
(е) Резерва (до 10%)							0	
(ж) Вкупни трошоци (а+...+е)	0	0	0	0	0	0	0	

(з) Сопствен придонес *(самофинансирање од страна на иницијаторот, доколку се претпоставува)*							0	
(ѕ) Финансирање од грантови *(проценет придонес на донаторот, доколку се претпоставува)*							0	
(и) Заеми *(проценето финансирање со заем, доколку се претпоставува)*							0	
(ј) Други извори (на пр. капитални блок дотации)							0	
(к) Нето капитални трошоци за буџетот (очекуван придонес од централниот буџет)							0	
(л) Вкупно финансирање (з+...к)	0	0	0	0	0	0	0	
Коментари								
Наведете на која основа се проценети инвестициските трошоци. Дали трошоците вклучуваат ДДВ?								
Коментар за изворите на финансирање: Кое е предвиденото финансирање од донатори или МФИ (заеми, грантови) и дали се потпишани некакви договори.								

<table>
<tr><th colspan="5">6. Проценети оперативни трошоци и приходи по реализација на проектот (во МКД)</th></tr>
<tr><td colspan="2">6.1. Проценети годишни оперативни трошоци по спроведување на проектот</td><td colspan="2">Наведете го нивото на дополнителни оперативни трошоци поради спроведувањето на проектот по неговото завршување. Имајте предвид дека трошоците треба да се презентираат како дополнителни на сценариото „без проектот“. Доколку се предвидени заштеди, прикажете ги како трошоци со негативна вредност (намалување на трошоците).</td><td rowspan="10">Проверка на квалитетот

Незадоволително = Не е дадена проценка на оперативните трошоци и приходи

Нејасно = Дадена е проценка на оперативните трошоци и приходи, но потребно е појаснување

Задоволително = Презентирана и коментирана проценка на оперативните трошоци и приходи</td></tr>
<tr><td>1-ва оперативна година</td><td>2-ра оперативна година</td><td>3-та оперативна година</td><td>4-та оперативна година</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Коментари
Дадете коментари во врска со трошоците</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td colspan="2">6.2. Проценети годишни приходи по спроведување на проектот (ако тоа е применливо)</td><td colspan="2">Наведете го нивото на дополнителни приходи поради спроведувањето на проектот по неговото завршување. Имајте предвид дека трошоците треба да се презентираат како дополнителни на сценариото „без проектот“.</td></tr>
<tr><td>1-ва оперативна година</td><td>2-ра оперативна година</td><td>3-та оперативна година</td><td>4-та оперативна година</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Коментари
Дадете коментари во врска со приходите</td><td colspan="2"></td></tr>
</table>

7. Управување со проекти, предуслови и ризици	
7.1. Предуслови и ризици за спроведување на проектот со планирани активности за елиминирање/минимизирање на нивното влијание *Многу работи можат и тргнуваат погрешно при подготовката и спроведувањето на проектите. Вообичаено, истите резултираат или во одложување на завршетокот на проектот или во зголемување на проценетите трошоци. Затоа, неопходно е да се идентификува и опише секој можен ризик што би можел да го спречи планираното успешно спроведување на проектот или да ги наруши неговите оперативни резултати (на пр. ризик во проектниот дизајн, политички ризик, флуктуации на валутата, климатски промени и ризици од катастрофи, итн.).* *Ве молиме идентификувајте ги ризиците кои можат да влијаат на постигнувањето на целите на проектот и како ќе управувате со овие ризици со цел да го минимизирате нивното влијание.*	**Проверка на квалитетот** **Незадоволително** = Ризиците се чинат нецелосни или не е направен сериозен обид за управување со ризиците **Нејасно** = Ризиците се наведени, но мерките за управување со ризиците се чинат нецелосни или без кредибилитет **Задоволително** = Ризиците се наведени и мерките за управување со ризиците изгледаат веродостојни
7.2. Резиме на аранжманите и улоги на институциите кои ќе управуваат со проектот *Одговорот ќе покаже како ќе се управува со проектот за време на неговото спроведување. Наведете ги позициите/единиците одговорни за главните задачи за време на спроведувањето, давајќи основни информации за нивното искуство. Понатаму, одговорот ќе го разјасни истото прашање во однос на оперативната фаза, со наведување на одговорната институција/сектор.* *а. Идентификувајте ги средните фази/исходи, доколку ги има, и дефинирајте ги нивните крајни рокови што може да се користат за да се покаже напредокот во однос на спроведувањето на проектот.* *б. Наведете го името на управителот (менаџерот) кој ќе биде одговорен за проектот или секоја институција што ќе се формира за спроведување/управување со проектот.*	**Проверка на квалитет** **Незадоволително** = Недостиг на ресурси за спроведување на проектот или/и индикација за недостаток на одговорност во оперативната фаза **Нејасно** = Недоволни ресурси за спроведување на проектот или/и индикација за несоодветна одговорност во оперативната фаза **Задоволително** = Ресурсите за спроведување на проектот или/и индикација за одговорност во оперативната фаза се добро опишани и доволни

8. Достапна документација во врска со проектот (доколку постои)
Ве молиме наведете информации за документацијата подготвена за проектот (доколку постои каква било документација). Истите може да вклучуваат, меѓу другото: Пред физибилити студија, концептуален дизајн, физибилити студија, анализа на трошоците и придобивките (cost - benefit анализа), студија за ОВЖС, итн.

9. Одобрување на проектот од носителите на одлуки				
	Име	Позиција	Потпис	Датум
Министер/раководител на предлагач или друго овластено лице				